

ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ ΟΥΕΪΚΦΙΛΝΤ

30 χρόνια στην παραγωγή μεγάλων ταινιών

Μια αποκαλυπτική συνομιλία με τον Παν. Παιονίδη

Η Γιαννούλα Ουέικφιλντ, το γένος Κακογιάννη, σταδιοδρομεί από τριάντα χρόνια τώρα στον απαιτητικό χώρο της παραγωγής ταινιών. Το βάπτισμα του πυρός το πήρε πλά στον αδερφό της, τον διάσημο σκηνοθέτη Μιχάλη Κακογιάννη, όταν γυριζόνταν ο «Ζορμπάς» πριν από τριάντα χρόνια και υπήρξε τόσο δυναμική η είσοδος της στην Έβδομη Τέχνη, που η ίδια, η εταιρεία, της ζήτησε, ανεξάρτητα πια από τον Μιχάλη, να αναλάβει την παραγωγή και της επόμενης ταινίας. Που ήταν «Τη μέρα που τα ψάρια βγήκαν στη στεριά». Για να ακολουθήσει σειρά ολόκληρη ταινιών με άλλους επίσης διάσημους σκηνοθέτες και μεγάλα ονόματα της κινηματογραφικής τέχνης. Πρόσφατα ο «Αντέννα» μετέδωσε σε μεταμεσονύκτια ώρα ταινία του Γκάυ Χάμιλτον, δημιουργού της σειράς Τζέιμς Μποντ, και μπροστά - μπροστά αναγράφονταν το όνομα της Γιαννούλας Ουέικφιλντ σαν Εκτελεστικό Παραγωγό.

Η Γιαννούλα έχει αναμφισβήτητα πολλά να πει για ταινίες και καλλιτέχνες (και συχνά της ζητούν να γράψει), θέματα που κατά κανόνα ερεθίζουν την περιέργεια. Δεν άντεξε κι εγώ αυτή την πρόκληση και σ' ένα πρόσφατο ταξίδι της στη Λεμεσό, την πόλη όπου γεννήθηκε και μεγάλωσε επέμενα και πήρα συνέντευξη. Και καλύψαμε ευρεία κλίμακα θεμάτων παρ' όλους τους αρχικούς διαταγμούς της Γιαννούλας.

Πιο κάτω η συνέντευξη με κάποιες περικοπές.

Π.Π.: Γιαννούλα αντιλαμβάνομαι, τουλάχιστον από ό,τι ξέρω, ότι είσαι ο μόνη Κύπρια που κατάρθωσα να αναρριχηθεί στα υψηλά δώματα της κινηματογραφικής παραγωγής, στον βαθμό του Εκτελεστικού Παραγωγού. Ας μιλήσουμε γι' αυτή την πολύ ενδιαφέρουσα δραστηριότητά σου, που ο' έφερε σε επαφή με τόσες και τόσες προσωπικότητες της Έβδομης Τέχνης.

Γ.ΟΥ.: Οι ταινίες που γύρισα δεν είναι λίγες. Πρέπει να σου πω λ.χ. ότι εγώ έκανα την τελευταία ταινία του Πήτερ Σέλλερς. Ο Σέλλερς είχε πεθάνει προτού βγει η ταινία, ακόμη γινόταν το μοντάζ. Συνεργάστηκα επίσης με τον Γούντυ Άλλαν στην ταινία «Αγάπη και θάνατος». Την είχαμε γυρίσει στη Γαλλία και Ουγγαρία. Γύρισα δύο ταινίες με τον Σαμ Πέκκιπα, τη μια στο Μεξικό και την άλλη στο Σαν Φραντσίσκο και Λος Άντζελες. Τη δεύτερη, έτσι παρεμπιπτόντως, τη γυρίσαμε αμέσως μετά την εισβολή της Κύπρου και όπως ήταν φυσικό δεν έχανα ευκαιρία να μιλά για την εισβολή. Είχα πει τότε και στο Πανεπιστήμιο του Μπέρκλυ, μίλησα και στη τηλεόραση του Σαν Φραντσίσκο...

Μετά και τα πήρων έτσι σκόρπια γύρισα ταινία με τον Τζων Ρού Χιλ. Εκεί είχε πάει μέρος και ο Λάρνς Ολίβιε, που με είχε κυριολεκτικά εντυπωσιάσει. Ήταν ένας άνθρωπος καταληκτικά... Φαντάσου ότι έπαυσε 54 χρόνια στην ημέρα για την υγεία του! Και όταν είχε μια σκηνή πάνω σ' ένα ποδήλατο, που γυριζόταν στη Βερόνα, στην Ιταλία, και προσπαθούσα να τον πείσω, ότι θα 'πρεπε να χρησιμοποιηθεί κάποιος άλλος γιατί ήταν ανήφορο, εκείνος αρνήθηκε.

Ο Τζων Ρού Χιλ είναι ο σκηνοθέτης, όπως ξέρεις, του «Μπουρ Κασσιντι», του «Σάντανς Κιντς», μετά έκανε το «Στίγκ». Μεγάλος σκηνοθέτης, πολύ επαγγελματίας και πολύ καλός μουσικός. Το δίπλωμα του ήταν δίπλωμα μουσικής και μετά πέρασε στη σκηνοθεσία. Έκανα επίσης ταινία με τον Ρίτσαρντ Φλάσιερ στην Ισπανία, έκανα επίσης ταινίες με τον Τζην Χάκμαν, τον Ολίβερ Ριντ, την Κάντις Μπέργκεν, τον Ναικ Ρίτσαρντς, τον Μάρτιν Σιην... Κι έκανα ταινία με τον Νουρέγιεφ. Συνεργάστηκα και με την Μπάρμπαρα Στράισαντ.

Π.Π.: Απ' όλους αυτούς ποιους ξεχωρίζεις; Και γιατί; Θέλω να δω την ανθρώπινη πλευρά...

Γ.ΟΥ.: Πρώτα απ' όλα θα σου πω για τον Σαμ Πέκκιπα με τον οποίο είχαμε μια σχέση «αγάπης και μίσους». Η πρώτη ταινία που γύρισα μαζί του ήταν στο Μεξικό, το '75. Και ξαναγύρισα μαζί του και πάλι λαϊκά το '75. Είχα πάει λοιπόν στην προβολή των πρώτων δοκιμαστικών σκηνών και ο Σάμ ο ίδιος δεν ήρθε. Και μου λέει ο βοηθός μου «έχεις κανένα σχόλιο;» Του λέω, έχω. Σπαταλώ με πολλή φιλμ, τελείως άδικο.

Ο βοηθός τώρα τον Σαμ, που με άκουσε μετέφερε την παρατήρηση, επιστρέφει αμέσως πίσω και μου λέει: «Σε θέλει!». Και τον ρωτώ ποιός με θέλει; Όλοι έτρεμαν τον Σαμ. Πηγαίνω στα γραφεία της παραγωγής και τα βρίσκω εντελώς άδεια. Είχαν φύγει οι γραμματείς, οι λογιστές κι είχαν μαζευτεί όλοι στον κήπο. Μπαίνω στο γραφείο μου και το βρίσκω καταστραμμένο. Τόσο είχε νευριάσει που τα 'ριξε όλα κάτω, έσπασε τις λάμπες. Ήξερα ότι ήταν λίγο τρελός και βίαιος. Κι εγώ μ' όλη μου την ψυχραιμία του λέω.

—Και να ξέρεις δεν μου αρέσει αυτή η λάμπα! Θα την αντικαταστήσω και θα την πληρώσεις εσύ.

Και ξαφνικά αυτός ο άνθρωπος, που τρομοκρατούσε τους πάντες άρχισε να τρέμει. Κι εγώ συνεχίζω:

—Κι ότι άλλο θέλεις να σπάσεις να το σπάσεις και θα το πληρώσεις. Και μην ξεχνάς, ότι εγώ κρατώ τα οικονομικά και μπορώ να τα πάρω τα λεφτά.

Κι αυτός μου λέει:

—Γ...!

Κι εγώ του απαντώ:

—Γ... εσύ!

Και προσθέτω:

—Γιατί τρέμουν τα χείλη σου; Εγώ όμως είμαι ο βλάκας, που ήρθα όλο τον δρόμο από την Ευρώπη γιατί πίστευα στο ταλέντο σου!

—Ξέρεις τη δουλειά μου; ρωτά.

—Βεβαίως ξέρω τη δουλειά σου! Είδα όλες σου τις ταινίες! Και τις θαυμάζω.

Ηρεϊνεί λοιπόν και μου κάνει:

—Καλά, πέσου μου τώρα την κριτική σου.

Κι αρχίζω εγώ να κάνω λεπτομερή κριτική των σκηνών που είδα.

Ανοίγει λοιπόν τις πόρτες και φωνάζει:

—Δειλοί - μπάσταρδοι αυτή σας αξίζει όλους!

Ήρθαν όλοι μέσα, δήλωσε στους λογιστές πως θα πλήρωνε τις ζημιές. Την επομένη μου έστειλε ανθοδέσμη και το μεσημέρι φάγαμε μαζί. Κι όχι μόνο αυτό. Έβαλε όρο πια στην «Γιουνάιτετ Αρτιστ» πως θα ήμουν ο παραγωγός των ταινιών του. Ποια άλλοι ξεχωρίζουν; Ο πιο παράξενος είναι νομίζω ο Γούντυ Άλλαν.

Είναι σκηνοθέτης που κάνει κωμωδίες την προσωπική του ζωή, όμως, είναι ακριβώς το αντίθετο. Είναι ένας άνθρωπος κλειστός, ποτέ σχεδόν δεν χαμογελά... Θυμάμαι, ότι τον παρακαλούσα εγώ να βγει στη Βουδαπέστη να πάει στην Όπερα, να πάμε κάπου και δεν ήθελε. Το μόνο πράγμα που τον πείσαμε να πάει να δει ήταν το τσίρκος. Δεν είχε φίλους δεν του άρεσε το ρασιτό. Και μου είπε, και αυτό έγινε, όταν τελείωσε την ταινία - πως ποτέ στο μέλλον δεν θα 'φωγε από τη Νέα Υόρκη! Πράγματι όλες του οι ταινίες από την «Αγάπη και τον θάνατο» γυρίστηκαν στη Νέα Υόρκη.

Π.Π.: Και όλα εκείνα τα σκάνδαλα γύρω από το όνομά του.

Γ.ΟΥ.: Για να πω την αλήθεια με παραξένησαν. Δεν τα πιστεύω!

Π.Π.: Τη Μία Φάρου δεν τη γνώρισες;

Γ.ΟΥ.: Όχι, ήταν η εποχή που εργαζόταν με την Νταϊάνα Κήτον. Και ήταν και ζευγάρι.

Π.Π.: Ας πάσουμε τον Γκάυ Χάμιλτον...

Γ.ΟΥ.: Ο Γκάυ Χάμιλτον είναι ήσυχος σαν άνθρωπος, είναι

Η Γιαννούλα Ουέικφιλντ στο γύρισμα της ταινίας το Μ. Κακογιάννη «Ιφιγένεια». Διακρίνονται ο Μιχάλης Κακογιάννης, ο Κώστας Καζάκος, ο Σπύρος Σκούρας και ο Ζάννας του ελληνικού, τότε Κέντρου Κινηματογράφου.

Άγγλος, γεννημένος στη Γαλλία και έλεγε πάντα κάτι που με σόκαρε, ότι η Γαλλία θα ήταν η ωραιότερη χώρα του κόσμου αν... δεν υπήρχαν οι Γάλλοι. Και το 'λεγε στους Γάλλους!

Εγώ δεν συμφωνώ γιατί αγαπά τους Γάλλους.

Π.Π.: Ο Πήτερ Σέλλερς τί ήταν σαν άνθρωπος;

Γ.ΟΥ.: Ο Πήτερ Σέλλερς ήταν κάτι το ειδικό. Θυμάμαι ότι είχε πάθει μια καρδιακή προσβολή στο Λος Άντζελες, όταν ήταν με την Αννίτα Εκπεργκ κι έμεινε χωρίς οξυγόνο περισσότερο χρόνο από όσο οποιοδήποτε άλλος σε παρόμοια κατάσταση. Κι όταν του έλεγα εγώ «να γιατί είσαι τόσο δύσκολος άνθρωπος» αυτός μου απαντούσε «άνθρωπος που πέρασε από τον θάνατο πώς είναι δυνατόν να είναι φυσιολογικός;». Κι όταν μου ζητούσε κάτι στέλεχος μου συνέγραφε TELEX - είχε σπίτι στην Ελβετία και με βομβάρδιζε με TELEX - με απειλούσε: «Αν δεν μου δώσεις το τάδε και το τάδε θα 'ρχίσω να τρέχω στα Ηλύσια Πεδία σαν τρελός, τέτοιος όπως είμαι».

Είχε παντρευτεί λίγο προτού γυρίσουμε την τελευταία του ταινία, μια πολύ ωραία ηθοποιό και τη ζήλευε όσο δεν μπορείς να φανταστείς. Αυτή έφερε κι εκείνος την κυνηγούσε. Ενοικίαζε ιδιαιτικό αεροπλάνο κι έφωχνε να τη βρει. Την έφερε πίσω και ξαναρχίζαμε το γύρισμα. Ερχόταν το πρωί με μια λίστα, που την αποκαλούσε «Λίστα του μίσους». Και πάνω στη λίστα υπήρχαν ονόματα συνεργατών, ηθοποιών, τεχνικών. Και μου 'λεγε: Μπορείς να διαλέξεις μερικούς από αυτούς; Του έλεγα γιατί; Έχω τους λόγους μου απαντούσε. Εγώ φυσικά του έλεγα όχι. Κάνουν καλά τη δουλειά τους.

Εγώ είχα μπει στη «Λίστα της αγάπης» του Πήτερ Σέλλερς γιατί ήμουν η μόνη που δεν μπορούσε να με διαλέξει!

Θέλω όμως να σου μιλήσω και για την ταινία που γύρισα με τον Άρθουρ Χίλλερ το 71-72. Ήταν για μένα ίσως η πιο ωραία εποχή του κινηματογράφου. Η ταινία ήταν μουζικάλ και είχαμε όλη την οικονομική άνεση. Και τη γυρίσαμε στο στούντιο του Ντε Λαου-ρέντς στη Ρώμη, που είναι από τα πιο άνετα στούντιο. Ήταν η ταινία «Ο άνθρωπος της Λα Μάντα» με τον Πήτερ Οτούλι και τη Σοφία Λοράν. Είχα σοσιαλιστικά για τον Πήτερ Οτούλι για να τον προσέξει για να είμαι σύγουρη, ότι θα έφτανε στην ώρα του στο γύρισμα. Έπινε πολύ! Ήταν και ο Μίκης Θεοδοσιάδης τότε στη Ρώμη και πήρα τον Πήτερ Οτούλι μαζί μου στη συναυλία και τον άρασε πάρα πολύ. Του σύστησα επίσης την Ειρήνη Παπατά!

Όσο για τη Σοφία Λοράν είναι ένας ωραιότατος άνθρωπος. Την είδα και τελευταία στο Παρίσι. Υπήρχε μια παράγραφος στο συμβόλαιό της, ότι δεν θα 'πρεπε να μείνει έγκυος ενώ γύριζε την ταινία και η καμηνή έμεινε και δεν το έπλε σε κανένα.

Π.Π.: Μια πολύ δικαιολογημένη ερώτηση Γιαννούλα, πώς θρέθηκες σ' αυτό τον χώρο που τον κατοικούν τόσα ιερά τέρατα; Και πώς τα κατάφερες; Ποιό ήταν το πρώτο σου όνειρο;

Γ.ΟΥ.: Αρχισα με τον Ζορμπά, συνέχισα με ταινία και πάλι του Μιχάλη και η τρίτη ταινία ήταν η «Γέφυρα στο Ρεμάρκεν» του Τζων Γκίλεριμ. Εκεί ήταν ο Τζορτζ Ζήγκιλι, ο Μπεν Γκαζάρια κ.α. Γυρίζαμε στην Τσεχοσλοβακία κι έγινε ακριβώς εκείνες τις μέρες η εισβολή των Ρώσων.

Ήταν ο Ιούλιος του '68. Σ' έξι επτά μέρες φύγαμε και πήγαμε στην Αυστρία κι άρχισα εκεί να ψάχνω για τοποθεσίες, όπου θα συνεχίζαμε την κινηματογράφησι. Οι Αμερικανοί, θυμάμαι, είχαν τρομοκρατηθεί από την κατάσταση, που δημιουργήθηκε στην Πράγα, και πήγα μόνη στο εργαστήρι για να πάρω τα αρνητικά. Είχα βοηθήσει επίσης μια κινητική μου Τσέχα να φύγει παίρνοντας μαζί με το αυτοκίνητο του συζύγου μου, που είχε καταφύγει αμέσως μόλις έγινε η εισβολή.

Τελικά καταλήξαμε από την Αυστρία στο Αμβούργο, όπου φτιάξαμε ολόκληρο ντεκόρ για τις σκηνές της ταινίας. Και τα εξωτερικά τα τελειώσαμε στη Ρώμη.

Π.Π.: Για να πάρουμε χρονολικά τα πράγματα. Η πρώτη σου ταινία είναι ο «Ζορμπάς»...

Γ.ΟΥ.: Ναι, που γυρίστηκε το 63-64 στην Κρήτη και σε στούντιο των Αθηνών!

Π.Π.: Κι εκεί έρχομαι σ' επαφή με διεθνείς προσωπικότητες του κινηματογράφου.

Γ.ΟΥ.: Αντονιου Κουίν, Λίλα Κέντροβα, Ειρήνη Παπατά. Αρχικά τον ρόλο της Κέντροβα τον είχε η Σιμόν Σανιέρ...

Στα «Ψάρια...» είναι διευθυντής παραγωγής. Και θέλω να το τονίσω, ότι δεν ήταν απόφαση του Μιχάλη αλλά της Φοξ, που είχε εκτιμήσει τη δουλειά μου. Εκεί ήταν η Κάντις Μπέργκεν που την αγαπά πάρα πολύ!

Μετά ακολουθώ τη τρίτη ταινία με τις γνωστές περιπέτειες και πηγαίνουμε στο «Πάρτυ κινήσι» της Γιουνάιτετ Αρτιστ, που γυρίσαμε στην Ισπανία. Σκηνοθέτης ο Ντον Μέφορντ με τον

Τζην Χάκμαν και πολλούς άλλους γνωστούς ηθοποιούς.

Π.Π.: Ο Χάκμαν είναι σπουδαίος ηθοποιός κι απ' ότι ακούω και πολύ καλός άνθρωπος. Ο Άρθουρ Πεν μου μιλούσε γι' αυτόν...

Γ.ΟΥ.: Πού γνώρισες τον Άρθουρ Πεν;

Π.Π.: Μέναμε στη Νέα Υόρκη στην ίδια πολυκατοικία με τον Άρθουρ Πεν κι αυτός μας εισήγαγε στο Ακτορ Στούντιο...

Γ.ΟΥ.: Είναι καταληκτικός σκηνοθέτης ο Άρθουρ Πεν! Μετά επιστρέφουμε και πάλι στον Μιχάλη με τις «Τρωάδες» το 70-71. Λόγω γόνιμας γυρίστηκε στην Ισπανία. Η μεγάλη μου χαρά σ' εκείνη την ταινία ήταν η συνεργασία μου με την Κάθριν Χέρμπαουρν. Εξαιρετικός άνθρωπος, ήσυχος άνθρωπος. Γυρίζαμε, θυμάμαι, την ταινία σ' ένα μικρό ισπανικό χωριουδάκι και της προσέφερα το μόνο σπίτι που μπορούσαμε να ενοικιάσουμε, το σπίτι του δημάρχου. Ζούσε εκεί με τη βοηθό της, μαγειρεύει μόνη της. Το συμβόλαιό της μιλούσε για τροχόσπιτα, λιμουζίνες κ.τ.λ. Κι όταν της είπαμε, ότι ο προϋπολογισμός μας ήταν πολύ περιορισμένος δέχτηκε με χαρά ένα μικρό «Μόρις» και περιορίστηκε σε μια μικρή καμπίνα για το μακιγιάζ της.

Ο Μιχάλης είχε πάρει ένα παλιό αρχοντικό σπίτι σ' ένα γειτονικό χωριό, εγκαταστάσαμε εκεί την Ειρήνη, τη Ζενεβιέ Μπαζώ και τη Βανέσα Ρενγκρέιβ και τα βράδια κατέβαινε η Κάθριν Χέρμπαουρν και μας μαγειρεύει. Έφτιαχνε θαυμάσια μακαρόνια. Έξυπνη, ωραίατατη γυναίκα!

Η Βανέσα Ρενγκρέιβ είχε έρθει με το κοριτσάκι της, κόρη του Τόνυ Ρίτσαρντσον, και επειδή είχε στην αρχή μια διάθεση να κάνει γνωστές τις αριστερές της ιδέες τη συμβούλεψα να προσέξει λιγάκι γιατί ζούσαμε στην Ισπανία τον Φράνκο. Και θα 'πρεπε να προφυλάξουμε και την ταινία.

Π.Π.: Με ποιόν σκηνοθέτη κυλούσε η δουλειά ρολόι;

Γ.ΟΥ.: Αφήνοντας πάντα τον Μιχάλη έξω, θα 'λεγα με τον Τζων ΡούΧιλ και τον Φίλιπ Κόφιμαν. Μαζί του γύρισα το «Χένρυ εντ Τζου». Και οι δύο μεγάλοι επαγγελματίες, με ταλέντο, ήξεραν πάντα τι ήθελαν.

Π.Π.: Γνώριζαν οι συνεργάτες σου, ολ' αυτά τα μεγάλα αστέρια, ότι ήσουν Κύπρια; Έτυχε να διερωτηθούν ποιά είναι αυτή η Κύπρος, ποιά είναι το πρόβλημα της;

Γ.ΟΥ.: Τους το 'λεγα εγώ. Τους μάθαινα εγώ. Και μετά την εισβολή έπαυσα γράμματα και μου έλεγαν: «Ελπίζουμε οι οικογένειά σου να είναι καλά», «λπηθήκαμε πάρα πολύ για ότι έγινε στη χώρα σου»... «Πώς μπορούμε να βοηθήσουμε». Είχα επίσης πολλά γράμματα από τα στούντιο, τους μεγάλους, δηλαδή τους διευθυντές. Η Κάντις Μπέργκεν, ο Μπεν Γκαζάρια. Η Λίλα Κέντροβα, με βρήκε στο Παρίσι και μου λέει: «Να πάμε να βγάλουμε έξω τους Τούρκους».

Π.Π.: Τέθηκε καμιά φορά θέμα να γυριστεί έστω κι ένα μέρος ταινίας στην Κύπρο;

Γ.ΟΥ.: Παραμονές της εισβολής μου έστειλαν ένα σενάριο, που είχε τον τίτλο «Συμπόσιο».

Η ιστορία μιλούσε για ένα Συμπόσιο, που γινόταν σε μεγάλο ξενοδοχείο, σε ωραίο νησί κι όταν οι μεγαλοεπιχειρηματίες συνέδριο επιστρέφουν στην Αμερική ανακαλύπτουν, ότι οι εταιρείες τους πέρασαν στα χέρια των Ιαπωνίων.

Κι εγώ εισήχθηκα να γυριστεί η ταινία στην Κύπρο. Και πήγα στην Αμμόχωστο, βρήκα ένα καινούριο, μεγάλο ξενοδοχείο, τους έγραψα, ότι βρήκα τον ιδεώδη χώρο, είχα συναντήσει μάλιστα και τον Μακάριο για κάποιες διευκολύνσεις, έκανα και τις σχετικές διευθετήσεις για να 'ρθει τεχνικό προσωπικό από την Ελλάδα. Γίνετα όμως η εισβολή και όλα ακυρώθηκαν γιατί ούτε η Αμμόχωστος υπήρχε πια αλλά ούτε και στη Λεμεσό θα μας ασφαλίαν, όπως ήταν η κατάσταση.

Π.Π.: Κι όμως η Κύπρος διαθέτει θαυμάσιους χώρους για γυρίσματα. Και τώρα, από ότι αντιλαμβάνομαι, υπάρχουν και κάποιες εγκαταστάσεις Στούντιο. Όταν ήμουν στη Νέα Υόρκη γνώρισαν τον διευθυντή του «Μανιάταν Πρότζεκτ», που γύρισε τον «Πακίτη», που πήρε το βραβείο Κανών κι έδειξε ενδιαφέρον. Τον τροφολόγησα με φωτογραφίες, τον έφερα μάλιστα σ' επαφή και με τη «Λουμιέρ»...

Γ.ΟΥ.: Να σου πω, το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι τα μηχανήματα. Λ.χ. για να μην επιβαρύνεις μια παραγωγή παίρνεις το μίνιμουμ των μηχανημάτων που χρειάζονται και κάνεις συμφωνία με τροφολόγο, που ικανοποιεί όλες τις κατοπινές ανάγκες. Στην Ελλάδα έγιναν τελευταία ωραία, μεγάλα πλάτα.

Π.Π.: Ας πάμε τώρα στον Μιχάλη, μίλησε μου για τον Μιχάλη.

Γ.ΟΥ.: Ο Μιχάλης είναι πολύ ζεστός με τους ηθοποιούς αλλά

δεν ανέχεται τα τεχνικά λάθη. Αν του χάσει χρόνο ένας τεχνικός πάνω στο πλατό γίνεται θηρίο. Θυμάμαι στις «Τρωάδες» όταν γυρίζαμε μια πολύ δύσκολη σκηνή νύχτα - ήταν το φινάλε της ταινίας - και μια από τις τρεις κόμερες γύριζε χωρίς φιλμ γιατί ο οπερατέρ δεν τόλμησε να πει του Μιχάλη ότι του είχε λείψει. Κι αυτό το ανακαλύψαμε στο τέλος.

Είνα και με τους βοηθούς του κάποτε σκληρός ο Μιχάλης. Σκέφτεται πολύ γρήγορα και ξέρει τόσο καλά το τί θέλει. Γράφει το σενάριο, το σκηνοθετεί, το μοντάρει και είναι φυσικό ότι γράφοντας βλέπει ήδη σε εικόνες την ταινία. Με τον Μιχάλη, πρέπει να σου πω, εργαζόμαι πάντα περισσότερες ώρες!

Π.Π.: Τι θα πεις για την τελευταία ταινία του Μιχάλη, πού ήταν εκτός του όλου κλίματος των ταινιών του;

Γ.ΟΥ.: Να τελείως εκτός. Ο Μιχάλης έγραψε το σενάριο όρθιος εδώ στην Κύπρο, όταν είχε έρθει για τα Χριστούγεννα. Του λέμε Μιχάλη, τι γράφεις; Μια κωμωδία, μας λέει. Μου κάνει κέφι! Κι όταν έγραψε το σενάριο και το έδειξε της Ειρήνης, εκείνη ενθουσιάστηκε. Του λέει να τη γυρίσουμε. Έτσι κι έγινε η ταινία, να το κέρι. Και χωρίς κανένα πάνω από το κεφάλι του γιατί τη χρηματοδότησε μόνος του. Όταν είπα στους Γάλλους πώς έγινε η ταινία δεν το πίστευαν. Το μίνιμουμ, μου είπαν, θα ήταν δέκα εκατομμύρια δολάρια. Και πού να ήξεραν;

Π.Π.: Ποιά ταινία του Μιχάλη σου άφησε τις καλύτερες αναμνήσεις;

Γ.ΟΥ.: Ο «Ζορμπάς». Εκεί έκανα και τους καλύτερους φίλους που έχω μέχρι σήμερα. Αμερικανούς, Γάλλους...

Π.Π.: Τι διδάχτηκες από τον Μιχάλη;

Γ.ΟΥ.: Τα πάντα. Πλά στον Μιχάλη έμαθα όλες τις φάσεις του κινηματογράφου, που ένας μέσος παραγωγός δεν τις ξέρει. Από το σενάριο μέχρι το γύρισμα, το μοντάζ, τη διανομή.

Ο Μιχάλης, για μένα, είναι ο καλύτερος σκηνοθέτης ηθοποιός. Υπάρχουν σκηνοθέτες που δεν αναλύουν στον ηθοποιό τον ρόλο του. Τον αφήνουν μόνο. Ο Μιχάλης διαπλάθει τον ρόλο. Εργάζεται με τους ηθοποιούς, τους αγαπά, τους καταλαβαίνει. Έτσι άρχισε και ο ίδιος την καριέρα του, σαν ηθοποιός.

Π.Π.: Ο Μιχάλης είναι εξίσου ερωτευμένος και με το θέατρο και την Όπερα.

Γ.ΟΥ.: Ο Μιχάλης είναι σκηνοθέτης ηθοποιός! Η Κλαρ Μπλουμ συνεργάστηκε με τον Μιχάλη στο Σπλέτο, στις «Τρωάδες», κι έγραψε κατόπι στο βιβλίο της, ότι «όφειλε να πάντα στον Μιχάλη Κακογιάννη».

Η Κάθριν Χέρμπαουρν επίσης έλεγε, ότι ο Μιχάλης είχε ανασύρει από μέσα της δυνάμεις που δεν τις υπολόγηζε.

Και είναι τόσο αφοσιωμένος στη δουλειά του που παρασέρνει και τους άλλους.

Π.Π.: Γιαννούλα, θα 'λεγα να κλείσουμε αυτή την τόσο ενδιαφέρουσα συνομιλία μας με μια εντελώς άλλη νότα. Είναι νωπός ο θάνατος της Μελίνας και ξέρω πόσο στενοί φίλοι ήσασταν. Υπάρχουν κάποιες μνήμες μέσα σου, που θα 'θελες να τις συμπεριλάβεις με τους αναγνώστες της εφημερίδας μας;

Γ.ΟΥ.: Ναι, έτσι πρόχειρα έρχεται στο μυαλό μου η μέρα του πραξικοπήματος στην Κύπρο, η 15η Ιουλίου. Ήμουν στο Παρίσι και με παρήνε προί προί η Μελίνα για να μου αναγγείλει το φοβερό μαντάτο. Το ίδιο απόγευμα συναντηθήκαμε όλοι στο Μιχάλη, που ήταν κι εκείνος στο Παρίσι. Ήταν εκεί κι ο Θεοδοσιάδης. Μπαίναμε κάποια στιγμή όλοι σ' ένα ταξί και πηγαίναμε στην ελληνική Πρεσβεία.

Εκεί μαζεμένοι αστυνομικοί, μας απαγορεύουν να πλησιάσουμε το κτίριο και συλλαμβάνουν τον Μίκη. Τότε άρχισε να φωνάζει η Μελίνα: Να με συλλάβετε και μένα.

Οι αστυνομικοί τα παράτησαν κι έφυγαν.

Θυμάμαι επίσης, λίγα χρόνια πιο μπροστά, τη Μελίνα στη Νέα Υόρκη, όταν ανέβασε με τον Ζυλ Ντασέν το μιούζικαλ «Ιλινα Ντάβλικ». Την ίδια ακριβώς περίοδο ανέβασε και ο Μιχάλης την «Ιφιγένεια». Μένανε όλοι στην αρχή της Πέμπτης Λεωφόρου, πλά στην Πλατεία Ουάσιγκτων και κάναμε παρέα. Είμασταν στην ίδια πολυκατοικία.

Και που εντυπωσιαζόταν ήταν το πώς η Μελίνα γέμιζε πάντα τον χώρο - στον οποίο βρισκόταν. Ακτινοβολούσε κυριολεκτικά. Θυμάμαι τη Μελίνα σε μια ογκώδη συγκέντρωση του Δημοκρατικού Κόμματος στο Μάντισον Σκουέαρ Γκάρντεν όπου μιλούσε ο υποψήφιος τότε για τις προεδρικές εκλογές Μαρκόβερν.

Αποθέωσαν κυριολεκτικά τη Μελίνα, που βγήκε και τραγούδησε.

Ο Μιχάλης είχε δώσει τη μουσική του μιούζικαλ «Λυσιστράτη» που είχε ανεβάσει με τη Μελίνα. Μεγάλη η απόδρα και για μας στην Κύπρο!